

Çıldır Gölü

DOG023
Korumaya Bağımlı
Aynı (0)

Çıldır Gölü © Ali İhsan Gökçen

Yüzölçümü : 20942 ha
Boylam : 43,25°D
Enlem : 41,04°K
Koruma Statüleri : Yok

Yükseklik : 1960 m - 2310 m
İl(ler) : Ardahan, Kars
İlçe(ler) : Çıldır, Arpaçay

 Bu ÖDA, BTC Boru Hattı Şirketi'nin desteğiyle detaylı olarak araştırılmıştır.

- **Alanın Tanımı:** Kuzeydoğu Anadolu'daki en büyük ve en derin göldür. Kars ve Ardahan illerinin içinde kalır. 120 kilometrekare büyüklüğünde bir tatlı su gölüdür. Kış aylarında büyük ölçüde donan gölün derinliği yaklaşık otuz metreyi bulur. Gölde büyük adacıklar bulunur. ÖDA gölün güneybatısında sazlıklarla çevrili sığ bir tatlı su gölü olan Lavaş Gölü'nü de içine alır. Akbaba ve Kısır Dağı arasında kalan göl volkanik aktiviteler sonucu oluşmuş bir çöküntüdeki plato gölüdür ve yamaçlardan akan kar, yağmur suları ve yeraltı kaynaklarıyla beslenir.
- **Habitatlar:** Gölün etrafı kısmen bataklık, sazlık ve mevsimlik subasar çayırlar ile çevrilidir. Alanın etrafını saran çanak şeklindeki tepeler yüksek plato bozkırı özelliği gösterir. Göl seviyesindeki yamaçlar ve adacıklarda seyrek bodur çalılıklar ve titrek kavak toplulukları bulunur.
- **Türler:** *Cirsium eliasianum* adlı bitki türü dünya üzerinde yalnızca Çıldır Gölü ve çevresinde bulunmaktadır. Alanda bunun yanında bölgesel ölçekte tehdit altındaki üç bitki türü bulunmaktadır.
Tepeli pelikan (*Pelecanus crispus*), anğıt (*Tadorna ferruginea*), turna (*Grus grus*) ve Van Gölü martısı (*Larus armenicus*) küresel ve/veya bölgesel ÖDA kriterlerini sağlayan kuş türleridir.
Alan hem ilkbahar hem de sonbahar kuş göçü için çok önemli bir uğrak yeridir. Özellikle Eylül ortasından itibaren büyük rakamlara ulaşan şahin (*Buteo buteo*) ve küçük orman kartalları (*Aquila pomarina*) alanın kuzeydoğusunda ve güneybatısında gözlemlenir. Ancak bu türlerin popülasyonlarının büyüklüğü hakkında bir veri yoktur.
- **Alan Kullanımı:** Gölde yoğun olarak balıkçılık yapılmaktadır. Gölü saran yamaçlarda ise hayvan otlatılmaktadır. Bölgedeki tarım faaliyetleri çoğunlukla meyveciliktir. Göl kenarındaki balık lokantaları yaz ayları boyunca hizmet vermektedir.
- **Tehditler:** Devlet Su İşleri'nin su rejimine yaptığı müdahaleler kuş türlerinin habitatlarını azalmasına yol açmıştır. Öte yandan, hayvan otlatması bataklık ve sazlık alan sınırına

- dayandırılarak yapılmakta ve bu alanların gitgide daralmasına yol açmaktadır. Tarım alanlarının açılması sonucunda sulak çayırlar azalmaktadır.
- **Koruma Çalışmaları:** Alanda bilinen bir koruma çalışması bulunmamaktadır. Ancak Çevre ve Orman Bakanlığı gölü Ramsar alanı ilan etmeyi planlamaktadır.

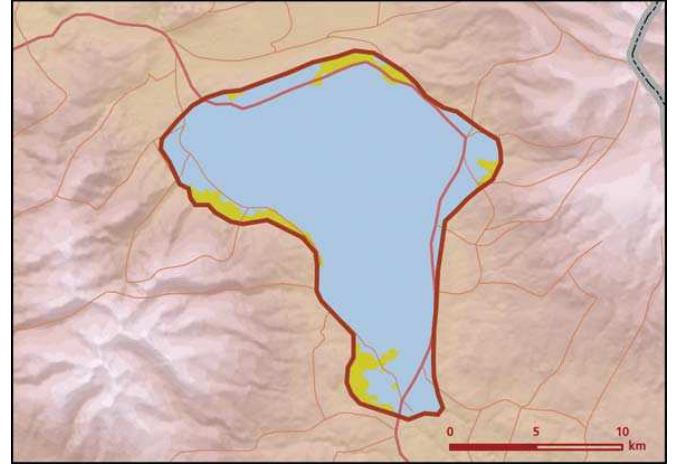
■ **Yerel İlgili Sahipleri**
Ardahan Valiliği; Ardahan İl Çevre ve Orman Müdürlüğü; Çıldır Belediyesi; Çıldır Kaymaklığı; 7. Hudut Tabur Komutanlığı; Çıldır Gölü ve Adaları Koruma Derneği.

■ **Damla Akyıldız, Akım Ün**

Çıldır Gölü önemli doğa alanı topografya haritası

Çıldır Gölü önemli doğa alanı bitki örtüsü haritası

Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
			K	B		
 <i>Centaurea macrocephala</i>	0	0	-	VU	Var	A2, B1
<i>Cirsium frickii</i>	0	0	-	VU	Var	A2, B1
<i>Cirsium elasianum</i>	I	I	-	EN	Var	A1, A2
<i>Marrubium catarifolium</i>	0	0	-	VU	Var	A2, B1
 <i>Circus aeruginosus</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Grus grus</i> - Anadolu ve Karadeniz	0	0	LC	(EN)	I Çift (Üreme)	B1, C1
<i>Himantopus himantopus</i> - D. Avrupa ve D. Akdeniz	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Larus armenicus</i>	0	0	LC	LC	1150-1500 Çift (1989 Üreme)	A3, B3, C3
<i>Luscinia svecica magna</i>	0	0	LC	(VU)	Var (Üreme)	B1, C1
<i>Pelecanus crispus</i> - Akdeniz ve Karadeniz	0	0	VU	LC	30-50 Birey (Yazlama)	A1, B3, C1, C3
<i>Tadorna ferruginea</i> - Orta Doğu	0	0	LC	(LC)	350-510 Birey (Üreme)	B3, C1, C3
 <i>Aspius aspius</i>	0	0	DD	-	Var	C1

Çıldır Gölü © Turgut Tahan